

Dönüşümcü Liderlik ve Öğretmen Konulu Araştırmaların Bibliyometrik Analizi

Ayşegül İçten Ağaç*, Murat Özdemir**

Makale Geliş Tarihi:15/06/2024

Makale Kabul Tarihi:18/09/2024

DOI: 10.35675/befdergi.1501729

Öz

Bu çalışma, uluslararası dergilerde dönüşümcü liderlik ve öğretmenlikle ilgili konular üzerine yapılan araştırmaları bibliyometrik analiz yoluyla sunmayı amaçlamıştır. PRISMA kılavuzundan yararlanılarak, 2009-2023 yıllarını kapsayan Web of Science (WoS) veri tabanındaki ilgili araştırmalar dahil etme ve hariç tutma kriterlerine göre 108 makaleye daraltılmıştır. Seçilen makaleler VOSviewer yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuçlar, dönüşümcü liderlik ve öğretmen kavramlarının özellikle ABD ve Çin'de büyük ilgi gördüğünü ve 2020'den itibaren bu konuların birlikte ele alındığı çalışmalarda bir artış yaşandığını göstermiştir. Son 15 yıl içinde en çok atfı alan yazarlar sırasıyla Ori Eyal, Piety Runhaar, Guy Rot, Karin Sanders ve Huadong Yang olarak tespit edilmiştir. Öne çıkan anahtar kelimeler arasında "liderlik," "öğrenme," "yeterlik," "bağlılık" ve "profesyonellik" yer almaktadır. En çok yayını olan dergiler sırasıyla Educational Management Administration and Leadership ve Journal of Educational Administration olarak belirlenmiştir. Gelecek araştırmalarda, dönüşümcü liderlik ve öğretmenlik kavramlarının farklı kültürel bağlamlardaki etkilerinin daha detaylı incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik analiz, dönüşümcü liderlik, öğretmen çıktıları.

Bibliometric Analysis of Research on Transformational Leadership and Teachers

Abstract

This study aims to present research on transformational leadership and teaching-related topics published in international journals through bibliometric analysis. Utilizing the PRISMA guidelines, research articles from the Web of Science (WoS) database covering the period from 2009 to 2023 were narrowed down to 108 articles based on inclusion and exclusion criteria. The selected articles were analyzed using VOSviewer software. The results indicate that the concepts of transformational leadership and teaching have garnered significant interest, particularly in the United States and China, with an observed increase in studies addressing these topics together since 2020. Over the past 15 years, the most cited authors are Ori Eyal, Piety Runhaar, Guy Rot, Karin Sanders, and Huadong Yang. Prominent keywords include

* Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü Doktora Öğrencisi, Ankara Türkiye, aictena@gmail.com Orcid: [0000-0002-3778-5230](https://orcid.org/0000-0002-3778-5230)

** Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara, Türkiye, mrtozdem@gmail.com Orcid: [0000-0002-1166-6831](https://orcid.org/0000-0002-1166-6831)

Kaynak Gösterme: İçten Ağaç, A. & Özdemir, M. (2025). Dönüşümcü liderlik ve öğretmen konulu araştırmaların bibliyometrik analizi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(45), 164-194.

"leadership," "learning," "competence," "commitment," and "professionalism." The most prolific journals are identified as Educational Management Administration and Leadership and Journal of Educational Administration. Future research is recommended to further explore the impacts of transformational leadership and teaching concepts within different cultural contexts.

Keywords: *Bibliometric analysis, teacher outcomes, transformational leadership.*

Giriş

Öğretmenler eğitim örgütleri olan okulların önemli bir parçasıdır. Dolayısıyla okulların başarısı, öğretmen performansı ile yakından ilişkilidir. Ancak, bu performansı etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler arasında en kritik olanlarından biri okul müdürünün liderliğidir (Runhaar, 2017). Liderliğin çalışan performansını etkilediğini gösteren birçok çalışma bulunmaktadır (Bass, 1985; Burns, 1978; Eyal & Roth, 2011; Griffith, 2004; Hallinger, 2010; Leithwood & Jantzi, 2006; Marks & Printy, 2003). İlgili alan yazın incelendiğinde liderliğin öğretmenler üzerinde kolektif yeterlik (Goddard & Goddard, 2001), iş doyumu (Bogler, 2001; Griffith, 2004), motivasyon (Eyal & Roth, 2011) bağlılık (Mansor vd., 2021; Metaferia vd., 2023; Xian & Bin Ismail, 2022; Zadok & Benoliel, 2023), öz-yeterlik (Kani, 2023; Lewandowski, 2005), duygusal zekâ (Noori vd., 2023), özerklik (Eyal & Roth, 2011; Khan, 2023), faillik (Polatcan vd., 2023) ve profesyonellik (Lin vd., 2022; Tschannen-Moran, 2009) gibi çeşitli değişkenler aracılığıyla birçok etkisi olduğu görülmektedir.

Son yıllarda eğitim alanında liderlikle ilgili bibliyometrik çalışmalarda bir artış yaşanmış olsa da dönüşümcü liderlik konusundaki çalışmaların sınırlı kaldığı görülmektedir (Dhingra vd., 2023; Gümüş vd., 2020; Hallinger & Kovačević, 2019; Hernández-Torrano & Ibrayeva, 2020; Kaya & Küçükçene, 2023; Özdemir, 2019; Yirci vd., 2023; Zupic & Čater, 2015). Dönüşümcü liderlik ile öğretmenlik konularını bir arada ele alan bazı çalışmalar mevcut olmakla birlikte (Leithwood & Jantzi, 2005; Leithwood & Sun, 2012), bu çalışmaları bütünsel bir şekilde değerlendiren bibliyometrik çalışmaların eksik olduğu görülmektedir (Özdemir, 2019). Bu durum, dönüşümcü liderlik ve öğretmenlik konularını bir arada ele alan kapsamlı bir bibliyometrik araştırmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Çalışma, uluslararası dergilerde dönüşümcü liderlik ve öğretmenlikle ilgili konular üzerine yapılan araştırmaları bibliyometrik analiz yoluyla sunmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, dönüşümcü liderliğin öğretmen çıktıları ile ilişkisine dair yapılan çalışmaların şu açılardan incelenmesi hedeflenmiştir:

1. Dönüşümcü liderlik ile öğretmenliği birlikte ele alan çalışmaların betimsel dağılımları (yıl, dergi, disiplin ve ülkelere göre yayın sayısı),
2. Dönüşümcü liderlik ile öğretmenliği birlikte ele alan çalışmaların dergi, yazar, makale ve kuruma göre atıf alma durumları,

3. Dönüşümcü liderlik ile öğretmenliği birlikte ele alan çalışmalarda ortak yazarlık ve iş birliği ilişkisi,

4. Dönüşümcü liderlik ile öğretmenliği birlikte ele alan çalışmalarda anahtar kelimelerin kullanım sıklığı ve ortaya çıkan temalar.

İlgili bibliyometrik çalışmanın, dönüşümcü liderlik ile öğretmen ilişkisini daha iyi anlamak için kapsamlı bir bakış açısı sunması beklenmektedir. Ayrıca, çalışmanın dönüşümcü liderlik literatürüne önemli katkılar sağlaması öngörülmektedir. Genellikle tekil değişkenlere odaklanan mevcut araştırmalardan farklı olarak, çalışma dönüşümcü liderlik ve öğretmen kavramlarını birlikte ele alan araştırmaları bütüncül bir perspektifle incelemektedir. Böylece çalışmanın eğitim liderliği literatürüne özgün katkılar sunma ve eğitimde liderlik stratejileri geliştirmek isteyenlere derin bir anlayış kazandırma potansiyelini taşıdığı düşünülmektedir.

İlgili Alan Yazın

Dönüşümcü liderlik

Toplumda gerçekleşen dönüşüm, geleneksel liderlik anlayışını etkilemiştir. Böylece örgütlerde etkili liderlere daha çok ihtiyaç duyulmuştur. Günümüzde geleneksel liderlik anlayışını aşan birçok yeni liderlik türleri ortaya çıkmıştır. Özellikle eğitim alanında öğretim liderliği (Andrews & Soder, 1997; Bridges, 1967; Hallinger, 2005; Neumerski, 2013), dağıtımcı liderlik (Gronn, 2008; Harris, 2004; Spillane, 2012) sosyal adalet liderliği (Jean-Marie vd., 2009; Koçak, 2021; Theoharis, 2007) ve dönüşümcü liderlik (Bass, 1985; Burns, 1978; Khan, 2023; Leithwood & Sun, 2012) araştırmacıların odak noktası olmuştur. Öğretim liderliği, daha iyi akademik sonuçlar elde etmeye odaklanırken; dağıtımcı liderlik, iş birliği ve görev dağılımını vurgulamaktadır (Gronn, 2000). Sosyal adalet liderliğinin önceliği dezavantajlı gruplara erişimi artırmaktır (Marshall & Oliva, 2006). dönüşümcü liderlik iş birliği, çalışanların gelişimine destek verilmesi ve problemlere etkili çözümler üretmeyi kapsamaktadır (Çelik, 1998).

Dönüşümcü liderlik alanındaki çalışmalar incelendiğinde, James V. Downton'un bu kavramın temellerini attığı görülmektedir. "Rebel Leadership: Commitment and Charisma in the Revolutionary Process" adlı eseriyle Downton, dönüşümcü liderliğin anlaşılmasına önemli katkılarda bulunmuştur (Downton, 1973). James MacGregor Burns ise dönüşümcü liderliği, siyasi liderlerden yola çıkarak ele almıştır. "Leadership" adlı çalışması, teoriyi geniş kitlelere tanıtarak teorinin popülerleşmesine önemli bir katkı sağlamıştır (Burns, 1978). Bernard M. Bass, dönüşümcü liderlik alanının teorik çerçevesini genişleten en önemli isimlerden biridir. "Leadership and Performance Beyond Expectations" adlı kitabıyla dönüşümcü liderliği detaylı bir şekilde ele almış ve birçok araştırmacının temel referans kaynağı olmuştur (Bass, 1985). Ayrıca, Michael Leithwood, Bruce J. Avolio, Charalambos Vlachoutsicos ve

Podsakopf gibi önemli araştırmacılar, dönüşümcü liderlik teorisini farklı boyutlarla zenginleştirerek alandaki bilgi birikimini güncellemiştir (Stewart, 2006).

Dönüşümcü liderliğin boyutları, liderin etkili bir şekilde izleyicilerini yönlendirmesine dayanmaktadır. Alan yazında en çok başvurulan Bass'a ait model dönüşümcü liderliğin özünü dört temel boyutla açıklamaktadır (Bass, 1985; Bass & Avolio, 1995). Bu boyutlar arasında "idealize edilmiş etki", liderin model bir figür olarak takipçileri üzerinde olumlu bir etki bırakması anlamına gelmektedir. "Entelektüel teşvik", liderin takipçilerini yaratıcı düşünce ve problem çözme konusunda cesaretlendirmesini kapsamaktadır. "Motivasyonel teşvik", liderin takipçileri motive etme ve hedeflere yönlendirme yeteneğini vurgulamaktadır. Son olarak, "bireysel destek" liderin takipçilerini duygusal olarak desteklemesini ve bireysel gelişimlerini teşvik etmesini ifade etmektedir (Berkovich & Bogler, 2021). Bu boyutlar, okullarda etkili bir şekilde değişimin yönetilmesine imkân tanımaktadır.

Okullarda yeniden yapılanma eğilimi gün geçtikçe artmaktadır. Bu gelişme, yenilikçi liderlik beklentilerini beraberinde getirerek dönüşümcü liderliği eğitim kurumlarında önemli bir konuma taşımaktadır (Leithwood, 1994). Dönüşümcü liderler, okul performansını önemli ölçüde etkilemektedir (Hallinger & Heck, 2011; Leithwood & Jantzi, 2005). Özellikle destekleyici tutumları ve ortak amaç etrafında toplama yetenekleri, performans artışına katkıda bulunarak eğitim örgütlerinde olumlu davranışları yaygınlaştırmaktadır (örneğin, örgütsel vatandaşlık, örgütsel öğrenme, bağlılık ve adanmışlık gibi). Dönüşümcü liderliğin eğitim örgütleri üzerindeki etkisinin oldukça derin olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, dönüşümcü liderlik son yıllarda eğitim kurumlarında en çok başvurulan liderlik tarzı olarak kabul edilmektedir (Bush, 2018).

Dönüşümcü liderliğin öğretmenlikle ilişkili olduğu kavramlar

Eğitimin temel insan kaynağı öğretmendir, bu nedenle öğretmen performansını artırıcı yaklaşımlar eğitim araştırmacıları tarafından önemli görülmektedir. Okul müdürlerinin liderlik tarzlarından biri olan dönüşümcü liderlik, öğretmenlerin potansiyellerini keşfetmelerine ve kendilerine has özelliklerini geliştirmelerine destek olan bir yaklaşımdır. Bu liderlik tarzının öğretmenlerin performansını ve çıktılarının çeşitli yönlerini etkileyebileceği bilinmektedir. Eğitim yönetimi ve liderliği alan yazın taramalarında dönüşümcü liderliğin öğretmenlerin öz yeterlilik (Bellibas vd., 2022), mesleki bağlılık (Mansor vd., 2021; Metaferia vd., 2023; Xian & Bin Ismail, 2022; Zadok & Benoliel, 2023), iş tutumu (Thomas vd., 2020), örgütsel özdeşleşme (Paganin vd., 2023), duygusal zekâ (Noori vd., 2023; Tian & Guo, 2022), özerklik (Khan, 2023), faillik (Polatcan vd., 2023) ve profesyonellik (Lin vd., 2022) gibi özelliklerle ilişkili olduğu gözlenmiştir.

Alan yazın incelemelerinde dönüşümcü liderliğin öğretmen öz-yeterliliği ile ilişkili olduğu görülmüştür. Öz-yeterlilik (self-efficacy), Albert Bandura tarafından geliştirilen ve bireyin bir görevle başa çıkma inancını yansıtan bir kavramdır (Bandura, 1977).

Tschannen-Moran ve arkadaşları (1998), öz-yeterliğin kişinin daha çok kendi algısıyla ilgili olduğunu vurgulamıştır. Bu bakımdan öz-yeterliğin, kişinin yetenek ve davranışları arasında bağ kurmasına yardımcı olabileceği anlaşılmaktadır.

Dönüşümcü liderliğin diğer yandan öğretmenlerin mesleki bağlılıkları üzerinde de etkisinin olduğu ifade edilmektedir. Mesleki bağlılık (occupational commitment), bireyin işine ve kurumuna olan sadakatini yansıtan bir kavramdır (Meyer & Herscovitch, 2002). Meyer ve Allen'in (1991) çalışmasına göre, bu bağlılık türü çalışanlarda çaba ve azim gibi motive edici davranışları ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca mesleki bağlılığın işten ayrılma niyeti üzerinde de etkisi söz konusudur (Meyer vd., 2002; Tett & Meyer, 1993).

Dönüşümcü liderliğin etkisi olduğu düşünülen bir diğer değişken duygusal zekâdır (emotional intelligence). Goleman (1995) tarafından popülerlik kazanan kavram başkalarının duygularını tanıma, anlama, yönetme becerisi olarak ifade edilmektedir (Salovey & Mayer, 1990). Duygusal zekâ, IQ'yu tamamlayan ayrı bir yetenektir. Bu yetenek sayesinde kişiye kendini harekete geçirebilme, dürtülerini kontrol etme ve tatmin olma becerisi kazandırılabilir (Goleman, 1995).

Dönüşümcü liderlikle birlikte incelenen kavramlardan biri de iş doyumudur. İş doyumunu (job satisfaction), genel anlamda çalışanın işini memnuniyetle yapması olarak tanımlanmaktadır (Hoppock, 1935). İş doyumunu sağlamak için çalışanın ihtiyaçları, beklentileri ve değerlerini dikkate almak önemlidir (Ulusoy, 1993). Balcı'nın (2016) çalışmasına göre, iş doyumunu, işgörenin işini değerlendirmesinin bir sonucudur. Yani, bir çalışanın iş doyumunu, ihtiyaçlarının ve beklentilerinin karşılanması değerlerine uygun bir çalışma ortamı bulmasına bağlı olarak şekillenmektedir. Anlaşıldığı üzere iş doyumunu, çalışanların motivasyonunu, performansını ve genel mutluluğuna yönelik önemli bir perspektif sunmaktadır.

Dönüşümcü liderliğin ilişkili olduğu kavramlardan bir diğerinin iş özerkliği olduğu görülmektedir. İş özerkliği (business autonomy), çalışanın işinde sahip olduğu takdir yetkisi ve sorumluluk derecesini içeren örgütsel bir kavramdır (Hackman & Oldham, 1976). Araştırmalar, özgür bir çalışma ortamının çalışanların performansını artırdığını göstermektedir (Gellatly & Irving, 2001; Saragih, 2015). Bu araştırmalara göre daha fazla iş özerkliği sağlamak, çalışanların motivasyonlarını artırmakta ve yaratıcılıklarını teşvik etmektedir. Kısacası, iş özerkliği çalışanların performansı, motivasyonu ve iş doyumunu ile bağlantılı görülmektedir.

İncelenen araştırmalarda dönüşümcü liderliğin öğretmen failliği ve öğretmen profesyonelliğiyle de ilişkili olduğu görülmektedir. Faillik (agency), çalışanların alışkanlık, hayal gücü ve yargılarıyla yapıların dönüşüm sürecine etkin ve yaratıcı katılımını ifade etmektedir (Emirbayer & Mische, 1998). Bu bakımdan fail bir çalışan geçmiş deneyimlerinden yararlanarak geleceğe dönük kendi seçimlerini ve kararlarını uygulama eğilimi gösterir (Priestley vd., 2012). Yansıtma, öz-değerlendirme ve öz-düzenleme failliği destekleyen başlıca özelliklerdir (Ruan, 2018). Profesyonellik,

belirli bir gelir karşılığında bilgi ve beceri kullanımını içeren bir kavramdır (Freidson, 2001). Kavram, özellikle beceri gelişimi ve uygulamaların kalitesiyle bağlantılıdır (Hoyle, 1975).

Dönüşümcü liderliğin, eğitim örgütlerinde öğretmen çıktıları üzerinde birçok olumlu etki sağladığı düşünülmektedir. Dönüşümcü liderler, öğretmenlerin motivasyonunu artırarak iş doyumlarını ve bağlılıklarını yükseltebilirler (Bogler, 2001). Dönüşümcü liderliğin önemli dinamiklerini oluşturan kavramlar, okul kültürünü de olumlu yönde şekillendirmektedir. Böylece, dönüşümcü liderliğin iş birliğini teşvik etme çabaları, öğretmenler arasındaki iletişimi güçlendirmekte ve birlikte çalışmayı desteklemektedir (Leithwood & Jantzi, 2005). Anlaşıldığı üzere, dönüşümcü liderlik, takım çalışmasını ve işe katılımı güçlendirerek öğretmen yaratıcılığını artırabilmektedir (Rais vd., 2022). Sonuç olarak, dönüşümcü liderlik, öğretmen çıktılarıyla uyumlu ve sürdürülebilir bir öğretim performansı oluşturma konusunda kilit bir rol oynamaktadır (Alzoraiki vd., 2023).

Okul müdürlerinin liderlik davranışları ile öğretmenlik konularını birlikte ele alan çalışmaları incelemenin eğitimde liderlik stratejileri ve politikalarının geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Dönüşümcü liderlik ile öğretmenlik konularını sistematik olarak değerlendirmek, eğitim literatürüne değerli bir bakış açısı kazandıracaktır. Özellikle dönüşümcü liderliğin öğretmenlerin motivasyonu, profesyonel gelişimi ve bağlılıkları üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalar, alanda daha fazla araştırma yapılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır (Leithwood & Jantzi, 2005; Leithwood & Sun, 2012). Dolayısıyla çalışmanın eğitimde liderlik stratejilerinin ve politikalarının gelişimine önemli katkılar sağlaması beklenmektedir.

Yöntem

Araştırmada, okul müdürlerinin liderlik davranışları ile öğretmenlik konularını birlikte ele alan çok uluslu çalışmaların genel görünümünü incelemek amacıyla bibliyometrik analiz yöntemi uygulanmıştır. Bibliyometri, bilimsel düşünce yapısını ortaya çıkarmak için kullanılan bir metodolojidir (Ding, 2011). Atıf indeksleri aracılığıyla yapılan analiz, alan yazındaki çalışmaların genel görünümünü sunmayı ve belirli bir konu hakkında kritik bilgileri belirlemeyi hedeflemektedir. Yazılım tabanlı teknikler, bilimsel araştırma alanındaki dinamikleri görsel çıktılarla ifade edebilmektedir (Gupta, 2021). Araştırma kapsamında, daha önce yapılmış çalışmaların betimsel dağılımları, atıf durumları, ortak yazarlık ilişkileri, anahtar kelime kullanım sıklıkları ve temalar analiz edilmiştir. Dönüşümcü liderlik ile öğretmenlik arasındaki ilişkiyi ortaya koyan kapsamlı bir bilgi tabanı oluşturmak amacıyla bibliyometrik analiz yöntemi tercih edilmiştir.

Veri Toplama Süreci

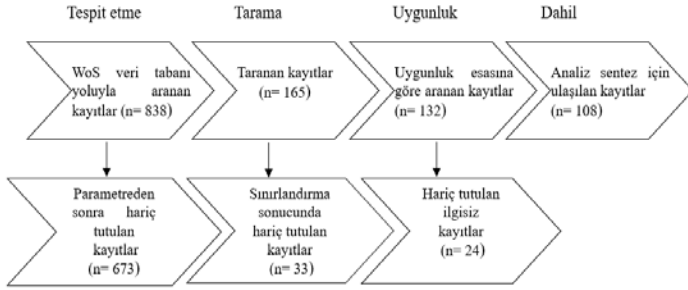
Çalışmada dönüşümcü liderliğin öğretmen çıktılarıyla ilişkisini incelemek amacıyla Web of Science [WoS] veri tabanından yararlanılmıştır. WoS, geniş bir bilimsel veri

yelpazesi sunan ve birçok akademik kaynağı barındıran prestijli bir platformdur. Araştırmacılara kapsamlı bir alan yazın taraması yapma ve belirli konular hakkında bilgi edinme fırsatı tanımaktadır. İlgili araştırmalar, WoS veri tabanındaki veriler ışığında analiz edilmiştir. Dönüşümcü liderlik ile öğretmenlik ilişkisini inceleyen çalışmalara ulaşmak için “transformational leadership”, “dönüşümcü liderlik”, “teacher” ve “öğretmen” terimleri kullanılarak geniş çaplı bir tarama gerçekleştirilmiştir. Tarama işlemi, başlık (Title), yazar anahtar kelimeleri (Author Keywords) ve KeyWords Plus® gibi tüm alanları kapsayacak şekilde yapılmıştır. İnceleme sonucunda elde edilen 838 makalenin çoğunun dönüşümcü liderlik ve öğretmenlikle doğrudan ilişkili olmadığı tespit edilmiştir. Tarama, yalnızca başlık (Title) ve yazar anahtar kelimeleri (Author Keywords) ile sınırlandırılarak 165 makaleye ulaşılmıştır.

2009 yılından itibaren dönüşümcü liderliğin, küresel iş dünyası ve eğitimdeki değişimlerle daha fazla önem kazandığı gözlemlenmiştir (Judge & Piccolo, 2004). Özellikle kriz dönemlerinde liderlik yaklaşımlarının yeniden değerlendirilmesi, dönüşümcü liderliğin önemini artırmıştır. Karaköse ve arkadaşları (2023), dönüşümcü liderliğin ‘Gelişme Dönemi’ne 2009’da başladığını belirtmiştir. Bu bağlamda, tarama yayın tarihi son 15 yıl olarak belirlenmiştir. Ayrıca, “Document Types” filtreleme alanında yalnızca “Articles” seçeneği işaretlenerek 132 araştırma makalesine daraltılmıştır. Özetlerin incelenmesi sonucunda, 24 araştırma makalesinin konu ile doğrudan ilgili olmadığı anlaşılmıştır. Nihayetinde, 23 Aralık 2023 itibarıyla dışlama ve dahil edilme kriterlerine göre toplam 108 makale araştırmanın çerçevesini oluşturmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Web of Science [WoS], dünya genelinde yüksek etki değerine sahip bilimsel dergileri içeren prestijli bir veri tabanıdır. Araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla, WoS'ta taranan içerik “sınırlandırma”, “dahil etme” ve “hariç tutma” işlemleri açıkça tanımlanmıştır. Şekil 1’de sunulan PRISMA akış şeması doğrultusunda uygulanan işlemler, sonuçların tekrar edilebilirliğini sağlamayı hedeflemektedir. Araştırmaya dahil edilme veya hariç tutulma kriterleri şu şekilde belirlenmiştir: i. Konunun “dönüşümcü liderlik” ve “öğretmenlik” ile ilgili olması, ii. Yayın türünün “makale” olması, iii. Yayın tarihinin 2009-2023 yılları arasında olması.

Şekil 1. Makale belirlenmesine yönelik PRISMA akış şeması (Vu-Ngoc vd., 2018).

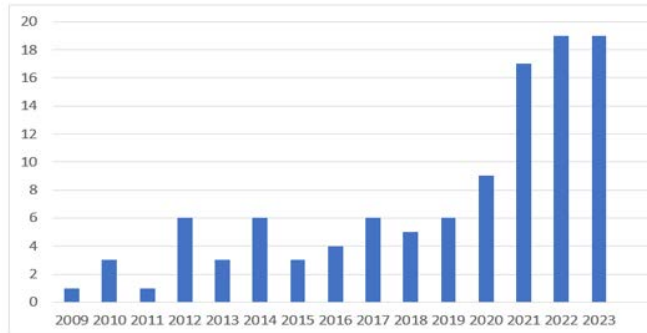
Verilerin Analizi

Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve bilim haritalama (Science Mapping) kullanılmıştır. Veri setini analiz etmek için VOSviewer ve Excel'den yararlanılmıştır. Bilim haritalaması, çalışma alanlarının tarihsel gelişimini anlamak için yeni ve etkili bir araçtır (Hallinger & Kovačević, 2019). VOSviewer yazılımı ise bir metin madenciliği aracıdır. Anlamsız metin yığınlarından anlamlı sonuçlar çıkarmak amacıyla başvuru mesafe tabanlı haritalama tekniklerini kullanmaktadır (Artsin, 2020). Ayrıca performansı bakımından iyi olarak kabul gördüğü için, ortak yazarlık, anahtar kelime ve alıntı haritası oluştururken VOSviewer yazılımından yararlanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Betimsel Bulgular

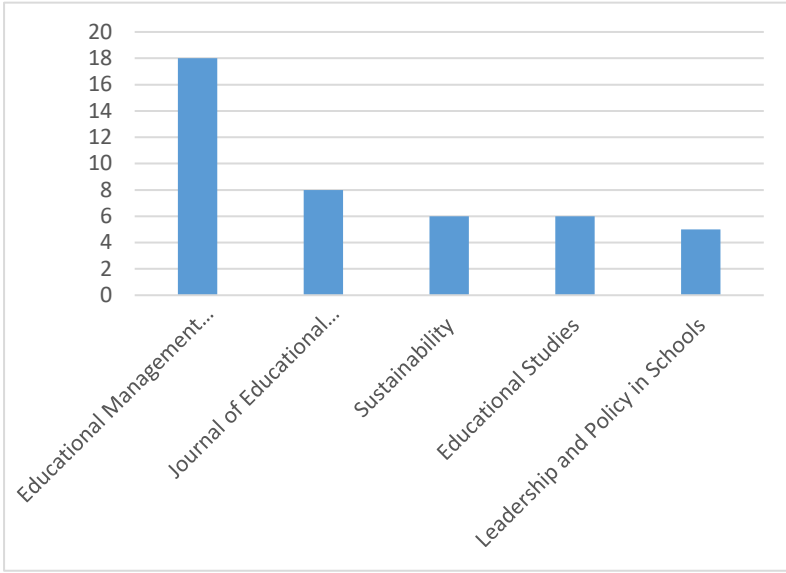
WoS veri tabanında indekslenen yayınlarda çeşitli arama stratejilerine göre ulaşılan 108 makale bibliyografik verilerden yararlanarak ilerleyen bölümlerde yıllara, dergilere, kurumlara, disiplin ve ülkelere göre ilgili konuda yayınlanan makale sayılarına yer verilmiştir. Liderlik ile öğretmenlik konularını birleştiren makalelerin yıllara göre yayın sayısı Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2. Yıllara göre yayın sayıları

Şekil 2’de görüldüğü üzere, dönüşümcü liderlik ve öğretmenlik konularını birlikte ele alan makalelerin sayılarında 2020 yılından itibaren hızlı bir artış görülmüştür. 2022 ve 2023 yıllarında konuyla ilgili en fazla makale sayısına ulaşılrken; 2009 ve 2011 yıllarında ise konuyla ilgili makale sayısı bir adetle sınırlı kalmıştır.

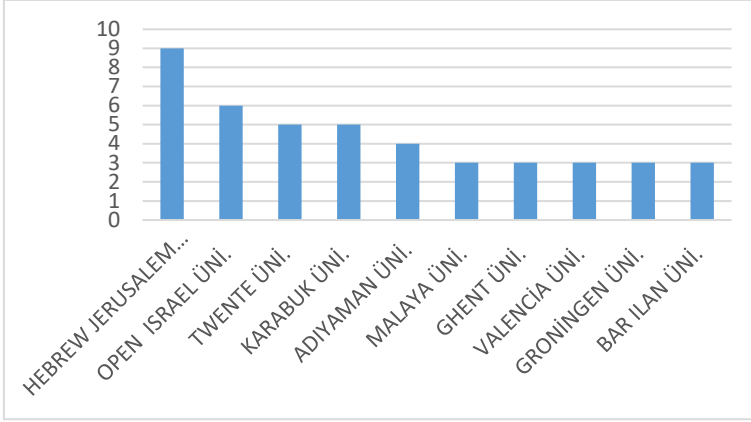
Liderlik ile öğretmenlik konularını birleştiren makalelerin dergi bazı dağılımları Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Dergiye göre yayın sayısı

Şekil 3’te yer alan verilere göre konuyla ilgili 18 makaleyle en çok yayın yapan dergi Educational Management Administration and Leadership [EMAL] olduğu görülmektedir. Konuyu en çok ele alan diğer dergiler ise sırasıyla Journal of Educational Administration [JEA] (7), Sustainability (6), Educational Studies (5), Leadership and Policy in Schools (5) olmuştur.

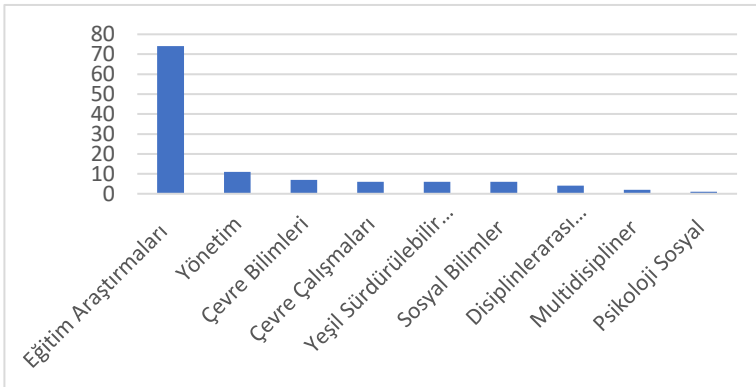
Araştırma kapsamında konuyla ilgili makalelerin yayınlandığı kurumlara göre dağılım grafiği Şekil 4'te sunulmuştur.

Şekil 4. Kuruma göre yayın sayısı

Şekil 4'te görüldüğü üzere kurumlara göre makale yayın sayısı en çok olan kurum Hebrew Üniversitesi (9) olmuştur. Konuyla ilgili en çok yayın yapan diğer kurumların sırasıyla Open İsrail Üniversitesi (6), Twente Üniversitesi (5), Karabük Üniversitesi (5) ve Adiyaman Üniversitesi (4) olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında makalelerin disiplinlere göre yayın sayısı Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5. Disiplinlere göre yayın sayısı

Şekil 5'te görüldüğü üzere, ilgili makaleler en çok eğitim araştırmaları alanında yer almakta olup, ikinci en fazla yayının yapıldığı disiplin ise yönetim alanıdır.

İncelenen makalelerin, sürdürülebilir kalkınma amaçlarıyla ilgili olarak en çok kaliteli eğitim (%50) ve ardından sağlık ve esenlik (%3,6) ile ilişkilendirildiği tespit edilmiştir. Şekil 5 incelendiğinde konu amacının ağırlıklı olarak kaliteli eğitimle ilişkili olduğu görülmektedir. Beklendiği üzere liderlik ve öğretmenlik ilişkisinin yer aldığı makaleler en çok eğitim araştırmalarında (74) yayınlanmıştır. Konuyu diğer en çok ele alan disiplinler sırasıyla yönetim (11), çevre bilimi (7), çevre çalışmaları (6), yeşil sürdürülebilir bilişim teknolojisi (6), sosyal bilimler (6) alanları olmuştur.

Araştırma kapsamında makalelerin ülkelere göre yayın sayısı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.
Ülkelere Göre Yayın Sayısı

Sıra	Ülke	Makale	Alıntı sayısı	Bağlantı gücü
1	ABD	18	270	6
2	Çin	16	114	4
3	İsrail	15	316	3
4	Hollanda	12	298	8
5	Malezya	10	92	1
6	Türkiye	8	107	2
7	Almanya	7	128	5
8	İspanya	7	52	0
9	Avusturya	6	94	3
10	Belçika	6	99	3
11	Endonezya	6	37	1

Tablo 1 incelendiğinde konu ile ilgili en üretken ülkenin 18 makaleyle ABD olduğu görülmüştür. En çok yayını olan diğer ülkeler sırasıyla Çin (16), İsrail (14), Hollanda (12) olmuştur. En çok atıf alan yayınların ise sırasıyla İsrail (316), Hollanda (298) ve ABD ’de (270) menşei olduğu tespit edilmiştir.

Bibliyometrik Bulgular

Bu kısımda belirlenen makalelerin atıf analizi (citation), ortak yazarlık (co-authorship) analizi, dergi -atıf alma sayısı (journal citation frequency), yazar-atıf alma sayısı (citation), ortak atıf (co-citation), ortak bulunma (co-occurrence), en sık kullanılan anahtar kelime analizlerine yer verilmiştir.

Atıf analizi (citation)

Yazar yayın sıralaması, alan yazında konuyla ilgili en çok yayın çıkaran yazarların belirlenmesini sağlamaktadır. Yayın sayısı, araştırma konusunda yazarların

üretkenliği hakkında kesin olmamakla birlikte bir takım fikir vermektedir. Yazar-yayın sayısı sıralaması Tablo 2’de sunulmuştur

Tablo 2.

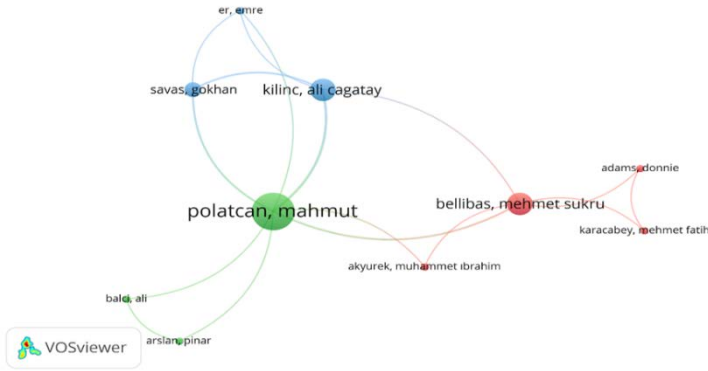
Yazar Yayın Sıralamaları

Sıra	Yazar	Makale sayısı	Atıf sayısı	Bağlantı gücü
1.	Berkovich, Izhak	6	80	5
2.	Eyal, Ori	5	204	5
3.	Polatcan, Mahmut	5	28	11
4.	Sleegers, Peter J. C.	4	47	10
5.	Bellibas, Mehmet Şükrü	3	51	6
6.	Beverborg, Arnoud Oude Groote	3	24	9
7.	Kılınç, Ali Çağatay	3	21	7
8.	Van Veen, Klaas	3	24	9
9.	Abu Nasra, Muhammed	2	66	2
10.	Alvarez, Octavio	2	23	9

Tablo 2 incelendiğinde, konuyla ilgili en üretken beş yazar sırasıyla Izhak Berkovic, Mahmut Polatcan, Ori Eyal, Mehmet Şükrü Bellibaş ve P.J.C. Sleegers olarak görülmektedir. Konu hakkında en çok yayın yapan Türk yazarlar ise sırasıyla Mahmut Polatcan, Mehmet Şükrü Bellibaş ve Ali Çağatay Kılınç olmuştur. Bağlantı gücü açısından yüksek değerlere sahip olan Mahmut Polatcan ve Peter Sleegers, liderlik ve öğretmenlik ilişkisi konularında önemli iş birliklerine sahip olduklarını ve bilimsel ağda merkezi bir konumda bulduklarını göstermektedir. Dolayısıyla, söz konusu çalışmalarının alan yazında daha etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Ortak yazarlık (co-authorship) analizi

Ortak yazarlık analizine göre 331 yazardan en az bir dokümanı olup en az bir atıf alma kriterini sağlayan 245 yazar olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonucunda en fazla iş birliği içinde olan yazarlara ait üç kümelenme ortaya çıkmıştır. Söz konusu görsel Şekil 6’da sunulmuştur.

Şekil 6. Yazar iş birliği ilişkisi

Şekil 6 incelendiğinde en fazla iş birliği Mahmut Polatcan, Mehmet Şükrü Bellibaş ve Ali Çağatay Kılınç arasında olduğu görülmektedir. Haritada oluşan mavi, yeşil ve kırmızı kümeler benzer ekolde yer alan yazarları simgelemektedir. Haritanın geneline göre, liderlik ve öğretmenlerin profesyonel gelişim, faillik, bağlılık, öz-yeterlilik, iyimserlik ve iş tatmini gibi çeşitli yönlerini bir arada inceleyen araştırmalarıyla tanınan Mahmut Polatcan merkezi bir konumda bulunmaktadır. Yeşil küme, diğerlerinden daha belirgin ve büyük olarak öne çıkmıştır. Yazarın konum aldığı grubun diğer kümelerle de bağlantılı olduğu görülmektedir.

Dergi -atf alma sayısı

Konuyla ilgili üretken ve alanın önde gelen dergilerin belirlenmesi için dergilerin atf alma sayısına bakılmıştır. En çok atf alan dört dergi ile ilgili bilgiler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3.

Konu ile İlgili En Çok Atf Alan Dergiler

Sıra	Dergi	Makale sayısı	Atf sayısı	Bağlantı gücü
1	Journal of Educational Administration	8	310	13
2	Educational Management Administration and Leadership	18	307	20
3	Educational Studies	6	78	8
4	Leadership and Policy in Schools	5	36	6
5	Sustainability	6	16	3

Tablo 3 incelendiğinde, araştırma kapsamında en çok atf alan dergilerin Journal of Educational Administration ve Educational Management Administration and Leadership dergileri olduğu belirlenmiştir. Journal of Educational Administration dergisi yalnızca 8 makale yayımlanmasına rağmen 310 atf alırken, Educational

Management Administration and Leadership dergisi 18 makale yayımlayarak 307 atıf elde etmiştir. Bu durum, dergiler arasında yayımlanan makale sayısına rağmen elde edilen atıf sayılarını karşılaştırdığında dikkat çekicidir. Ayrıca, Educational Management Administration and Leadership (EMAL) dergisinin, bağlantı gücü açısından yüksek değere sahip olması derginin alandaki diğer dergilerle güçlü ilişkiler kurduğunu ve makalelerinin geniş bir bilimsel etki alanına yayıldığını işaret etmektedir.

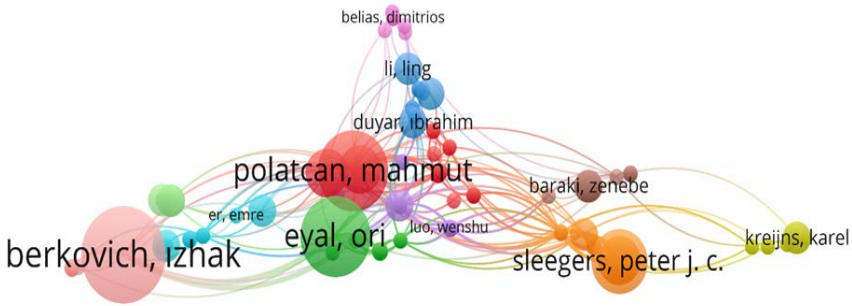
Yazar-atıf alma sayısı (citiation)

Yazar atıf sayıları, bir yazarın alan yazında yarattığını etki hakkında fikir vermektedir. En çok atıf alan yazarlarla ilgili bilgiler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4.
Konu ile İlgili En Çok Atıf Alan Yazarlar

Yazar	Atıf sayısı
Eyal, Ori	204
Runhaar, Piety	169
Roth, Guy	143
Sanders, Karin	140
Yang, Huadong	140
Duyar, İbrahim	93
Berkovich, Izhak	80
Abu nasra, Muhammed	66
Jimmieson, Nerina I.	65
Maeder, Inge	65
Niessen, Cornelia	65
Stride, Chris	65
Bellibas, Mehmet	63
Gumus, Sedat	63

Tablo 4’te görüldüğü üzere yazarların atıf alma sayılarına göre 204 atıfı ile ilk sırayı Ori Eyal almıştır. Piety Runhaar (169), Guy Roth (143), Karin Sanders (140) en fazla atıf alan yazarlar olarak öne çıkmıştır. Bir yazarın en az bir metni ve en az bir atıf almış olma kriterine göre konuyla ilgili en fazla yayını olan Izhak Berkovick en fazla atıf alan yazarın ise Ori Eyal, olduğu belirlenmiştir.

Şekil 7. Yazar atıf alma sayısı (Min. Doküman:1, atıf:1)

Tablo 4 ve Şekil 7’de yer alan yayın ve yazarların atıf alma sayısı bulgusu lider-öğretmen ilişkisi hakkında okunması öncelikli yazarları ortaya çıkarmıştır. Konuyla ilgili öne çıkan makaleler ise Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

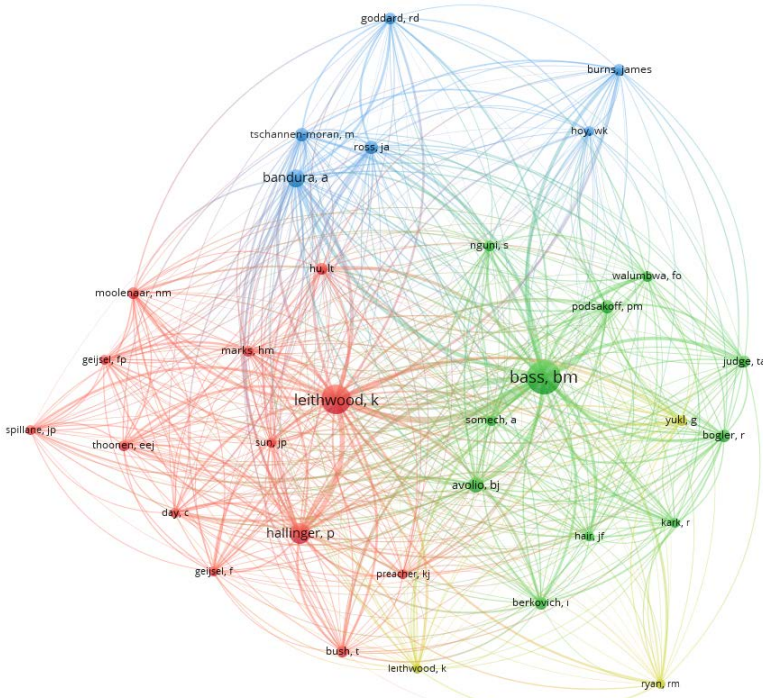
Konuyla İlgili En Çok Atıf Alan Makaleler

	Makale	Atıf sayısı	Bağlantı gücü
1.	Eyal, O., & Roth, G. (2011). Principals' leadership and teachers' motivation: Self-determination theory analysis. <i>Journal Of Educational Administration</i> , 49(3), 256-275.	143	7
2.	Runhaar, P., Sanders, K., & Yang, H. (2010). Stimulating teachers' reflection and feedback asking: An interplay of self-efficacy, learning goal orientation, and transformational leadership. <i>Teaching and Teacher Education</i> , 26(5), 1154-1161.	140	11
3.	Niessen, C., Mäder, I., Stride, C., & Jimmieson, N. L. (2017). Thriving when exhausted: The role of perceived transformational leadership. <i>Journal of Vocational Behavior</i> , 103, 41-51.	65	0
4.	Duyar, I., Gumus, S., & Sukru Bellibas, M. (2013). Multilevel analysis of teacher work attitudes: The influence of principal leadership and teacher collaboration. <i>International Journal of Educational Management</i> , 27(7), 700-719.	63	2
5.	Abu Nasra, M., & Heilbrunn, S. (2016). Transformational leadership and organizational citizenship behavior in the Arab educational system in Israel: The impact of trust and job satisfaction. <i>Educational Management Administration & Leadership</i> , 44(3), 380-396	44	1

Tablo 5 incelendiğinde konuyla ilgili en çok atıf alan makalenin 2011 yılında Ori Eyal ve Guy Roth tarafından yazılan “Principals' leadership and teachers' motivation: Self-determination theory analysis” olduğu görülmüştür. İkinci en çok atıf alan makale Runhaar, Sanders ve Yang (2010)'un “Stimulating teachers' reflection and feedback asking: An interplay of self-efficacy, learning goal orientation, and transformational leadership” çalışması olmuştur. Tablo 5'teki bağlantı gücü verilerine göre liderlik ve öğretmen ilişkisi üzerine yapılan araştırmalarda, Runhaar, Sanders ve Yang (2010)'un çalışması, yüksek bağlantı gücü ile öne çıkmıştır. Eyal ve Roth (2011)'in makalesi de yüksek atıf almasına rağmen daha düşük bağlantı gücüne sahip olması, makalenin literatürde önemli bir referans noktası olmasına rağmen, diğer çalışmalarla doğrudan ilişkilerinin daha sınırlı olduğunu gösterir.

Ortak atıf (co-citation)

Kaynakçada birlikte yer alma durumları incelenirken ortak atıf analizinden yararlanılmıştır. Ortak alıntı ağı birlikte alıntılanan yazar ve çalışmaların birbiriyle olan ilişkisini ortaya koymaktadır. Şekil 8'de yazarlara ait ortak alıntı ağının renkli kümeleri sunulmuştur.

Şekil 8. Kaynakçada ortak olarak en sık başvurulan yazarlar

Şekil 8'e göre, incelenen makalelerin kaynakçalarında ortak olarak en çok başvurulan yayımların yazarları Bass, Leithwood, Hallinger, Baundura, Avolio, Podsakoff, Tschannen-Moran olduğu görülmüştür. Kırmızı ve yeşil küme özellikle liderlik çalışmalarını vurgulamaktadır. Mavi ve sarı küme okul kültürü, iklimi ve öğretmen (örneğin öğretmen bağlılığı, öğretmen öz yeterliliği, öğretmen motivasyonu, öğretmen liderliği) ile ilgili çalışmalarla ilişkili olduğu görülmektedir. Ayrıca atıf konularının WoS üzerinden yapılan micro atıf konuları başlığı altındaki analiz sonucunda okul liderliği [atıf sayısı 44, %40,4], iş tatmini [atıf sayısı 38, %35], öğretmen eğitimi [atıf sayısı=3; %3], teknoloji kabul modeli [atıf sayısı=2; %2] ve duygusal zekâ alanlarında [atıf sayısı=2; %2] atıfların yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Tablo 6.

Makalelerde En Çok Başvurulan Temel Eserler

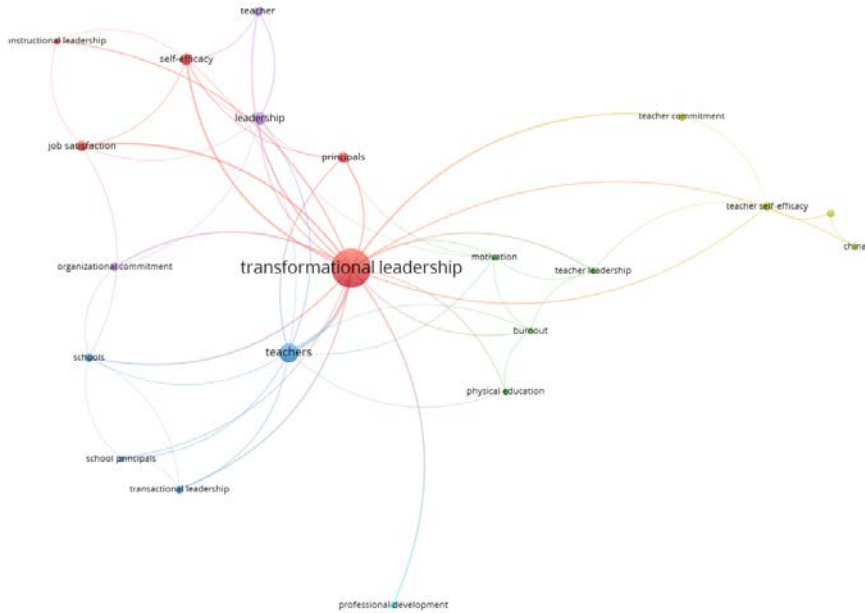
	Makale	Atıf sayısı	Bağlantı gücü
1.	Bass, B. M., & Avolio, B. J (1994). <i>Improving Organization Effectiveness: through transformational leadership.</i>	33	31.00
2.	Hallinger, P. (2003). Leading educational change: Reflections on the practice of instructional and transformational leadership. <i>Cambridge Journal of Education</i> , 33(3), 329-352.	30	28.00
3.	Burns, James MacGregor (1978) <i>Leadership</i> . New York: Harper and Row	29	26.00
4.	Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. <i>Structural equation modeling: a multidisciplinary journal</i> , 6(1), 1-55.	27	24.00
5.	Marks, H. M., & Printy, S. M. (2003). Principal leadership and school performance: An integration of transformational and instructional leadership. <i>Educational administration quarterly</i> , 39(3), 370-397.	26	24.00
6.	Bass, B. M., & Bass Bernard, M. (1985). Leadership and performance beyond expectations.	25	20.00
7.	Bandura, A., & Adams, N. E. (1977). Analysis of self-efficacy theory of behavioral change. <i>Cognitive therapy and research</i> , 1(4), 287-310.	24	22.00
8.	Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). Transformational school leadership for large-scale reform: Effects on students, teachers, and their classroom practices. <i>School effectiveness and school improvement</i> , 17(2), 201-227.	24	23.00
9.	Nguni, S., Slegers, P., & Denessen, E. (2006). Transformational and transactional leadership effects on teachers' job satisfaction, organizational commitment, and organizational citizenship behavior in primary schools: The Tanzanian case. <i>School effectiveness and school improvement</i> , 17(2), 145-177.	24	22.00
10.	Leithwood, K., & Jantzi, D. (2005). A review of transformational school leadership research 1996–2005. <i>Leadership and policy in schools</i> , 4(3), 177-199.	23	22.00

Tablo 6 incelendiğinde makalelerin kaynakçasında ortak olarak en sık başvurulan eserin, Bass ve Avolio tarafından 1994 yılında yayınlanan “Improving organizational effectiveness through transformational leadership” kitabı olduğu görülmektedir. İkinci en sık başvurulan kaynak Hallinger (2003)’ün “Leading educational change: Reflections on the practice of instructional and transformational leadership” başlıklı eseri olmuştur. Burns (1978)’in “Leadership” adlı kitabı da en sık başvurulan eserler arasında öne çıkmıştır.

Ortak bulunma (co-occurrence) analizi

Çalışmada oluşum analizleri yapılmıştır. Anahtar sözcük analizi sırasında minimum tekrar etme sıklığı seçeneği bir seçilerek tüm verileri içerecek şekilde anahtar kelime analizi yapıldığında toplamda 306 anahtar kelime kullanıldığı görülmüştür.

Minimum üç kez kelime tekrarlanma sıklığı seçildiğinde 21 anahtar kelime kullanıldığı ortaya çıkmış ve kelimeler dört kümeye ayrılmıştır. Analiz sonucunda tespit edilen anahtar kelimelerin ilişkisi Şekil 9’da sunulmuştur.

Şekil 9. Anahtar kelime tekrarlanma sıklığı (min 3)

2009'dan 2023'e kadar yayınlanan 108 makaleye dayanan Şekil 9'daki anahtar kelime birliktelik haritasında görüldüğü üzere en sık tekrar eden kelimelerin dönüşümcü liderlik (92) ve öğretmenler (22) olduğu görülmüştür. Anahtar kelimelerin

ilk kümesi (kırmızı), dönüşümcü liderlik, öğretimsel liderlik, okul müdürleri, dönüşümcü liderler, öğretmen öz-yeterliliği, motivasyon, iş memnuniyeti, öğretmen ve örgütsel bağlılık, öğretmen liderliği, profesyonel gelişim ile ilişkilidir. Anahtar kelimelerin ikinci kümesi (yeşil), öğretmen liderliği, dönüşümsel liderlik, öğretmen öz-yeterliliği, motivasyon ve tükenmişlik ile ilişkilidir. Üçüncü küme (mavi) öğretmenler, dönüşümsel liderlik, işlemsel liderlik, okullar, okul müdürleri, öz-yeterlilik motivasyon, tükenmişlik, örgütsel bağlılık, fiziksel eğitimden oluşur. Dördüncü küme (sarı) öğretmen öz yeterliliği, dönüşümsel liderlik, öğretmen bağlılığı, öğretmen liderliğinden oluşmaktadır.

Çeşitli bibliyometrik araştırmalar incelendiğinde araştırılan makalelerin konu eğilimlerini belirlemek için bazı temizleme yollarına başvurularak benzer kelimeler çeşitli temalar altında birleştirilmiştir (Gümüş, vd., 2019; Hallinger & Kovacevic, 2019; Nedim, 2019). Örneğin öğretmen öz yeterliliği ve öz yeterlilik, yeterlilik, kolektif yeterlilik, yeterlilik inançları yeterlik başlığı altında dönüşümcü lider, dönüşümcü okul lideri, liderlik, lider, okul yöneticisi gibi ifadeler "liderlik" başlığı altında toplanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7.

Anahtar Kelime Kullanım Sıklığı

Anahtar kelime	Sözcük Sayısı
Liderlik	104
Öğrenme ve öğretme	23
Yeterlilik	23
Bağlılık	22
Profesyonellik	17
Öğretmenlik	17
Duygusalılık	11
Gelişim	11
Memnuniyet	11
İş birliği	10
Motivasyon	6
Yaratıcılık	6
Sürdürülebilirlik	5
Özerklik	5

Tablo 7'de belirtildiği üzere, en fazla vurgu yapılan kelime "liderlik" olmuştur. Diğer sık kullanılan temalar ise öğretmenlerle ilgili özellikleri içermektedir. Özellikler arasında sırasıyla öğrenme-öğretme, yeterlilik, bağlılık, profesyonellik gibi konular yer almaktadır. İncelenen makalelerde bahsi geçen temaların sıkça vurgulanması, odaklanılan konularla ilgili önemli ipuçları sunmaktadır. Birçok makalede dönüşümcü liderliğin örgütsel bağlılıkla ilişkisi mercek altına alındığında (Mansor vd., 2021; Metaferia vd., 2023; Xian & Bin Ismail, 2022; Zadok & Benoliel, 2023) alanda önemli görüldüğü ortaya çıkmaktadır. Benzer şekilde, dönüşümcü

liderliğin odaklandığı diğer konuların; ğretmen failliği (Polatcan vd., 2023), ğretmen profesyonelliği (Lin vd., 2022), iş tutumu (Thomas vd., 2020), örgütsel zdeşleşme (Paganin vd., 2023), ğretmen iş zerkliği(Khan, 2023), duysal zeka (Noori vd., 2023) olarak belirlenmiştir.

Tartışma, Sonuç ve neriler

Bu bibliyometrik çalışma, uluslararası düzeyde okul müdürlerinin dnşmc liderliğin öğretmenlik konularına odaklanan araştırmaları incelemektedir. Çalışmanın temel amacı, okul geliştirme çabaları içindeki dnşmc liderliğin öğretmenlerle ilişkisini alanyazın içinde bibliyometrik yöntemle kapsamlı ve bütüncül bir Şekilde anlamaktır. Dolayısıyla konuyla ilgili makalelerin betimsel dağılımları, atıf durumları, ortak yazarlık ilişkileri, anahtar kelimelerin kullanım sıklığı ve temaları incelenerek yapılan analizler sonucunda birtakım bulgulara ulaşılmıştır.

Analiz sonucunda, dnşmc liderlik ile öğretmenlik konularını birlikte ele alan çalışmaların özellikle ABD ve Çin'de yoğunlaştığı belirlenmiştir. Söz konusu bulgu, bahsi geçen ülkelerin eğitimde kaliteyi artırma çabalarının bir yansımaları olarak değerlendirilebilir. 2020 sonrasında, konu ile ilgili yayınların en çok 2022 ile 2023 yıllarında yapıldığı gözlemlenmiştir. Ortaya çıkan eğilim, liderlik ve öğretmenlik konularının küresel ölçekte artan bir ilgi gördüğünü göstermektedir.

Araştırmanın diğer bir bulgusu "Educational Management Administration and Leadership (EMAL)" dergisinin ilgili konuda en fazla yayına sahip olması olmuştur. EMAL ile "Journal of Educational Administration" (JEA) dergileri, eğitim yönetimi alanında köklü ve kurumsallaşmış dergiler olarak tanınmaktadır (zdemir, 2018). Bununla birlikte, Anglo-Sakson kökenli dergilerin ne çıkması, belirli bir teorik veya metodolojik yaklaşımın baskın olmasına ve diğer coğrafyalardan gelen çalışmaların daha az temsil edilmesine neden olabilir. Dolayısıyla, ne çıkan dergilerde farklı uluslardan gönderilen makalelerin kabul oranının incelenmesi, dergilerin literatürdeki çeşitliliği yansıtma yetkinliğini değerlendirmek açısından etkili bir yöntem olarak değerlendirilebilir.

İlgili konu hakkında atıf alma durumları incelendiğinde, 2011 yılında Ori Eyal ve Guy Roth tarafından yazılan "Principals' Leadership and Teachers' Motivation: Self-Determination Theory Analysis" makalesinin en çok atıf alan çalışma olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Runhaar, Sanders ve Yang (2010) tarafından kaleme alınan "Stimulating Teachers' Reflection and Feedback Asking: An Interplay of Self-Efficacy, Learning Goal Orientation, and Transformational Leadership" makalesi de yüksek atıf alan ikinci çalışma olarak dikkat çekmektedir ve yüksek bağlantı gücü ile bilimsel toplulukta geniş bir etki yarattığını göstermektedir. Buna karşın, Eyal ve Roth (2011)'in makalesi, yüksek atıf almasına rağmen daha düşük bağlantı gücüne sahiptir. Bu durum, söz konusu makalenin literatürde önemli bir referans noktası olmasına rağmen, diğer çalışmalarla doğrudan ilişkilerinin daha sınırlı olduğunu

göstermektedir. Niessen vd. (2017) ile Abu Nasra ve Heilbrunn (2016)'nın çalışmalarının düşük bağlantı gücüne sahip olmaları, makalelerin bilimsel ağıda daha az etki yarattığını ve diğer araştırmalarla sınırlı bir ilişkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bulgular, dönüşümcü liderlik ve öğretmen motivasyonu konularında öne çıkan makalelerin, güncel ve etkili araştırmalar olarak yüksek derecede atıf aldığını göstermektedir. Özellikle, dönüşümcü liderlerin öğretmenlerin içsel motivasyonlarını destekleyerek, öğretmenlerin profesyonel gelişimini ve öz-yeterlik duyguları vb. konulu çalışmaların güncelliğini koruduğu ve alanyazına önemli katkılarda bulunduğu açıktır.

En çok atıf alan dergiler incelendiğinde, Journal of Educational Administration ve Educational Management Administration and Leadership dergileri öne çıkmaktadır. Journal of Educational Administration dergisi, son 15 yılda yayımladığı 8 makale ile toplamda 310 alıntı almış ve makale başına ortalama 2,48 alıntıya sahipken,

Educational Management Administration and Leadership dergisi, aynı süre zarfında yayımladığı 18 makale ile toplamda 307 alıntı elde etmiş ve makale başına ortalama 0,05 alıntılanmıştır. Bulgular, Journal of Educational Administration dergisinin son 15 yılda yüksek bir etki sağladığını ve bilimsel etkileşimde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Makale başına ortalama 2,48 alıntı alması, derginin “dönüşümcü liderlik ve öğretmen” konularında bilimsel etkileşime katkıda bulunduğunu ve çeşitli çalışmalara yol gösterici olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın bir diğer bulgusu, dönüşümcü liderlik ve öğretmen konulu çalışmalarda ortak yazarlık ve kaynak paylaşımı ilişkisini ortaya koymuştur. Ortak yazarlık analizine göre, Mahmut Polatcan, Mehmet Şükrü Bellibaş ve Ali Çağatay Kılınc arasında en yoğun iş birliğinin gerçekleştiği görülmektedir. Ayrıca, kaynaklardaki ortak atıflar, liderlik çalışmalarında sıkça referans verilen önde gelen akademisyenleri işaret etmektedir. Bass, Leithwood, Hallinger, Bandura, Avolio, Podsakoff ve Tschannen-Moran gibi isimlerin öne çıkması, liderlik literatüründe bahsi geçen yazarların temel referanslar olarak kabul edildiğini göstermektedir. Özellikle Bass ve Avolio'nun (1994) “Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership” adlı eseri, dönüşümcü liderlik alanında temel bir referans noktası olup, literatürdeki diğer çalışmaların bu kaynağa dayandığını göstermektedir. Bulgu, Bass ve Avolio'nun dönüşümcü liderlik konusundaki akademik tartışmalarda merkezi bir rol oynadığını ve söz konusu çalışmaların liderlik stratejilerinin geliştirilmesinde önemli bir temel oluşturduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar kelime birliktelik haritası ve kullanım sıklığı analizleri, "liderlik," "öğrenme ve öğretme," "yeterlik," "bağlılık," "profesyonellik," "öğretmenlik," "duygusallık," "gelişim" ve "memnuniyet" gibi kavramların en sık kullanılan terimler arasında yer aldığını göstermektedir. dönüşümcü liderliğin öğretmenlerin profesyonel gelişimlerine, mesleki yeterliliklerine, bağlılıklarına ve genel tutumlarına olumlu etkiler yapabileceğini işaret etmektedir. Önceki araştırmalar da okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik davranışlarının öğretmen tutum ve davranışları üzerinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır (Bass, 1985; Burns, 1978; Leithwood & Jantzi,

2007; Robinson & Timperley, 2007). Bulgular, atıf analizinde öne çıkan çalışmaların temel konularıyla örtüştüğü de görülmektedir. Sonuç olarak, dönüşümcü liderlik üzerine yapılan çalışmaların ABD ve Çin'de yoğunlaşmış olması gelecekte farklı kültürel bağlamlarda liderlik etkilerinin daha kapsamlı bir şekilde incelenmesini gerektirmektedir. Ayrıca, dönüşümcü liderlik ve öğretmen konularını birlikte ele alan araştırmaların akademik iş birlikleri ve kaynak kullanımı açısından ortaya koyduğu yapı, alan yazındaki temel referans noktalarını ve bilgi paylaşımını anlamamıza yardımcı olmaktadır. Gelecekteki araştırmaların, dönüşümcü liderlik çalışmalarının ABD ve Çin'de yoğunlaşmış olması ve anahtar kelime analizinde öne çıkan kavramlar, gelecek araştırmalarda konunun farklı kültürel bağlamlarda liderlik etkilerinin keşfedilmesini ve kavramların dönüşümcü liderlikle ilişkilerinin daha kapsamlı bir şekilde incelenmesini önermektedir. Ayrıca, liderlik stratejilerinin geliştirilmesi açısından, dönüşümcü liderlik gibi diğer liderlik türlerinin öğretmenlerle ilişkisine yönelik çalışmaların eğitimdeki rolü üzerine daha derinlemesine çalışmalar yapılması yararlı olacaktır.

Kurama ve Uygulamaya Yönelik Doğurgular

Dönüşümcü liderlik, liderlik literatüründe temel bir yaklaşım olarak geniş bir kabul görmektedir ve bu durumun eğitim yönetimi alanında önemli bir yeri olduğuna işaret etmektedir. Araştırma, dönüşümcü liderliğin uluslararası düzeyde önemli bir liderlik paradigması olarak tanımlanmasını desteklemekte ve literatüre değerli katkılarda bulunmaktadır. Bu bağlamda, dönüşümcü liderlik ve öğretmenlik konularının küresel evrimini anlamak, eğitim yönetimi ve liderlik alanında çeşitli bağlam ve kültürlerdeki uygulayıcılara önemli bir perspektif sunmaktadır.

Araştırmanın ortaya koyduğu bilgi birikimi, genel eğitim yönetimi literatürüne önemli katkılarda bulunarak eğitimde liderlik uygulamalarının daha etkili bir şekilde şekillendirilmesine olanak tanıyabilir. Çalışmanın, okullarda dönüşümcü liderliği ele alarak eğitim uygulayıcılarına çeşitli katkılar sağlaması beklenmektedir. Özellikle, dönüşümcü liderlik ilkesinin eğitimde temel bir liderlik yaklaşımı olarak kabul edilmesini destekleyerek, okul yöneticileri ve politika oluşturucular için etkili stratejiler geliştirilmesine rehberlik edebilir. Ayrıca, dönüşümcü liderliğin öğretmenlik ile ilişkisini vurgulayarak öğretmen bağlılığı, profesyonellik, faillik ve öğretmen performansı gibi temel temalara dikkat çekmektedir. Dolayısıyla, okulların etkili yönetim pratiğini desteklemeleri için önemli bir temel oluşturabileceği düşünülmektedir.

Bunların yanı sıra, çalışma dönüşümcü liderliğin öğretmenlerle ilişkisini coğrafi ve zaman bazında analiz ederek ulusal ve uluslararası karşılaştırmalar yapma potansiyeline sahiptir. Bu sayede, farklı kültürel bağlamlarda liderlik etkilerini anlamak isteyen uygulayıcılara değerli bir bakış açısı sunabilir. Çalışma, dönüşümcü liderlik ve öğretmenlik konularına bütüncül bir perspektif getirmekte ve sunduğu özgün bilgi birikimi ile eğitimde liderlik stratejilerini oluşturmak isteyenlere derinlemesine bir anlayış sağlamaktadır. Bu bağlamda, politika yapıcılar ve

uygulayıcılara önemli ipuçları sunarak liderlik literatürüne katkıda bulunabilir ve eğitimde etkili liderlik konusunda temel bir referans kaynağı olabilir.

Sınırlılıklar

Çalışmanın sınırlılıklarından biri, neden-sonuç ilişkisi taşıma amacında olmamasıdır. Öncelikli olarak çalışma, mevcut literatürün sentezini sunmayı hedeflerken, dönüşümcü liderliğin öğretmen çıktıları üzerindeki spesifik etkilerini test etmeyi amaçlamamaktadır. Dolayısıyla, elde edilen bulgular, etkileşimlerin doğrudan incelendiği deneysel çalışmalardan türetilmemiştir. Çalışma, neden-sonuç ilişkisi kurmaya yönelik spesifik bir amacı taşımadığı için, dönüşümcü liderliğin öğretmen çıktıları üzerindeki etkilerini kesin bir şekilde belirleme niteliğine sahip değildir. Elde edilen temel veriler Web of Science (WoS) veri tabanındaki 108 makaleden oluşmaktadır. Dünya genelinde mevcut olan tüm dergilere ulaşmak mümkün olmadığından araştırmada genelleme yapılması mümkün değildir. Kısacası, bu çalışmanın neden-sonuç ilişkisi kurma amacında olmaması ve sınırlı bir veri setine dayanması çalışmanın belirgin sınırlılıklarıdır.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Bu çalışmada yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamakla birlikte araştırma ve yayın etiği kurallarına uyulmuştur.

Kaynakça

- *Abu Nasra, M., & Heilbrunn, S. (2016). Transformational leadership and organizational citizenship behavior in the Arab educational system in Israel: The impact of trust and job satisfaction. *Educational Management Administration & Leadership*, 44(3), 383-405. <https://doi.org/10.1177/1741143214549975>
- *Alzoraiki, M., Ahmad, A. R., Ateeq, A. A., Naji, G. M. A., Almaamari, Q., & Beshr, B. A. H. (2023). Impact of teachers' commitment to the relationship between transformational leadership and sustainable teaching performance. *Sustainability*, 15(15), 4620. <https://doi.org/10.3390/su15054620>
- Andrews, R., L., & Soder, R. (1997). Principal leadership and student achievement. *Educational Leadership*, 44(6), 9-11.
- Artsın, M. (2020). Bir metin madenciliği uygulaması: Vosviewer. *Eskişehir Teknik Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 8(2), 344-354.
- Balcı, A. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler* (12. baskı). Pegem Akademi.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bass, B. M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. Free Press.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1995). *Multifactor Leadership Questionnaire* (Mind Garden). Inc.

- *Bellibas, M. S., Polatcan, M., & Akyurek, M. I. (2022). Principal leadership typologies and their relationship with teacher self-efficacy and commitment: A latent profile mediation analysis. *Educational Management Administration & Leadership*. <https://doi.org/10.1177/17411432221139932>
- Berkovich, I., & Bogler, R. (2021). Conceptualising the mediating paths linking effective school leadership to teachers' organisational commitment. *Educational Management Administration & Leadership*, 49(3), 410-429. <https://doi.org/10.1177/17411432209073>
- Bogler, R. (2001). The influence of leadership style on teacher job satisfaction. *Educational Administration Quarterly*, 37(5), 662-683. <https://doi.org/10.1177/001316101219694>
- Bridges, E., M. (1967). Instructional leadership: A concept re-examined. *Journal of Educational Administration*, 5(2), 136-147. <https://doi.org/10.1108/eb009614>
- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. Open Road Media.
- Bush, T. (2018). Transformational leadership: Exploring common conceptions. *Educational Management Administration & Leadership*, 46(6), 883-887.
- elik, V. (1998). Eğitimde dnşm liderlik. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(16), 423-442.
- Dhingra, D., Srivastava, S., & Srivastava, N. (2023). Bibliometric analysis of global research on leadership styles in school from 2000 to 2022. *Migration Letters*, 20(S4), 366-382. <https://doi.org/10.59670/ml.v20iS4.3857>
- Ding, Y. (2011). Scientific collaboration and endorsement: Network analysis of coauthorship and citation networks. *Journal of Informetrics*, 5(1), 187-203. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2010.10.008>
- Downton, J. V. (1973). *Rebel leadership: Commitment and charisma in the revolutionary process*. Free Press.
- * Duyar, I., Gumus, S., & Bellibas, M. S. (2013). Multilevel analysis of teacher work attitudes The influence of principal leadership and teacher collaboration. *International Journal of Educational Management*, 27(6), 715-732. <https://doi.org/10.1108/IJEM-09-2012-0107>
- Emirbayer, M., & Mische, A. (1998). What is agency? *American Journal of Sociology*, 103(4), 962-1023. <https://doi.org/10.1086/231294>
- *Eyal, O., & Roth, G. (2011). Principals' leadership and teachers' motivation: Self-determination theory analysis. *Journal of Educational Administration*, 49(3), 256-275. <https://doi.org/10.1108/09578231111129055>
- Freidson, E. (2001). *Professionalism, the third logic: On the practice of knowledge*. University of Chicago Press.
- Gellatly, I. R., & Irving, P. G. (2001). Personality, Autonomy, and Contextual Performance of Managers. *Human Performance*, 14(3), 231-245. https://doi.org/10.1207/S15327043HUP1403_2
- Goddard, R. D., & Goddard, Y. L. (2001). A multilevel analysis of the relationship between teacher and collective efficacy in urban schools. *Teaching and Teacher Education*, 17(7), 807-818. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(01\)00032-4](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(01)00032-4)

- Goleman, D. (1995). Why it can matter more than IQ. *Emotional intelligence*. [http://dl.e-bookfa.ir/freebooks/Emotional%20Intelligence%20by%20Daniel%20Goleman%20\(e-bookfa.ir\).pdf](http://dl.e-bookfa.ir/freebooks/Emotional%20Intelligence%20by%20Daniel%20Goleman%20(e-bookfa.ir).pdf)
- Griffith, J. (2004). Relation of principal transformational leadership to school staff job satisfaction, staff turnover, and school performance. *Journal of Educational Administration*, 42(3), 333-356. <https://doi.org/10.1108/09578230410534667>
- Gronn, P. (2000). Distributed properties: A new architecture for leadership. *Educational Management Administration & Leadership*, 28(3), 312-338.
- Gronn, P. (2008). The future of distributed leadership. *Journal of Educational Administration*, 46(2), 141-158. <https://doi.org/10.1108/09578230810863235>
- Gupta, N., & Chakravarty, R., Professor. (2021/03//). Trends in IoT research: A bibliometric and science mapping analysis of internet of things. *Library Philosophy and Practice*, , 0_1,1-18.<https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/5269>
- Gümüş, S., Bellibaş, M. Ş., Gümüş, E., & Hallinger, P. (2020). Science mapping research on educational leadership and management in Turkey: A bibliometric review of international publications. *School Leadership & Management*, 40(1), 23-44. <https://doi.org/10.1080/13632434.2019.1578737>
- Hackman, J. R., & Oldham, G. R. (1976). Motivation through the design of work: Test of a theory. *Organizational Behavior and Human Performance*, 16(2), 250-279. [https://doi.org/10.1016/0030-5073\(76\)90016-7](https://doi.org/10.1016/0030-5073(76)90016-7)
- Hallinger, P. (2005). Instructional leadership and the school principal: A passing fancy that refuses to fade away. *Leadership and Policy in Schools*, 4(3), 221-239.
- Hallinger, P. (2010). Developing Instructional Leadership. İçinde B. Davies & M. Brundrett (Ed.), *Developing Successful Leadership* (ss. 61-76). Springer Netherlands. https://doi.org/10.1007/978-90-481-9106-2_5
- Hallinger, P., & Heck, R. H. (2010). Collaborative leadership and school improvement: understanding the impact on school capacity and student learning. *School Leadership & Management*, 30(2), 95-110. <https://doi.org/10.1080/13632431003663214>
- Hallinger, P., & Kovačević, J. (2019). A Bibliometric Review of Research on Educational Administration: Science Mapping the Literature, 1960 to 2018. *Review of Educational Research*, 89(3), 335-369. <https://doi.org/10.3102/0034654319830380>
- Harris, A. (2004). Distributed leadership and school improvement: Leading or misleading? *Educational management administration & leadership*, 32(1), 11-24. *Educational Management Administration & Leadership*, 32(1). <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1741143204039297>
- Hernández-Torrano, D., & Ibrayeva, L. (2020). Creativity and education: A bibliometric mapping of the research literature (1975–2019). *Thinking Skills and Creativity*, 35, 100625. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2019.100625>
- Hoppock, R. (1937). Job satisfaction of psychologists. *Journal of Applied Psychology*, 21(3), 300-303. <https://doi.org/10.1037/h0057579>

- Hoyle, E. (1975). Professionalism, professionalism and control in teaching. In V. Houghton (Ed.), *Management in education: The management of organisations and individuals* (314-320). Ward Lock Educational in association with Open University Press.
- Jean-Marie, G., Normore, A., H., & Brooks, J., S. (2009). Leadership for social justice: Preparing 21st century school leaders for a new social order. *Journal of Research on Leadership Education*, 4(1), 1-33. <https://doi.org/10.1177/194277510900400102>
- Judge, T. A., & Piccolo, R. F. (2004). Transformational and transactional leadership: A meta-analytic test of their relative validity. *Journal of Applied Psychology*, 89(5), 755-768.
- Kani, K. (2023). *Transformational leadership and its impact on the generalized self-efficacy of followers* [M.S.]. <https://www.proquest.com/docview/2771659026/abstract/9D99A6C0DC994C92PO/1>
- Karaköse, T., Tülübaş, T., Papadakis, S., & Yirci, R. (2023). Evaluating the intellectual structure of the knowledge base on transformational school leadership: A Bibliometric and science mapping analysis. *Education Sciences*, 13(7), 708. <https://doi.org/10.3390/educsci13070708>
- Kaya, E., & Küçükçene, M. (2023). Türkiye’de “liderlik” çalışmaları (1983-2021): Bibliyometrik bir analiz 21(1), 75-94. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 75-94. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.1097364>
- *Khan, F. (2023). Transformational leadership and teacher work performance: Mediating effect of job autonomy and trust in school principal – insights from senior secondary school data in Indi-Educational Management Administration & Leadership. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/17411432231172359>
- Koçak, S. (2021). Does social justice leadership in education improve the school belonging and resilience of students? *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 27(1), 1061-1084. <https://doi.org/10.14527/kuey.2021.005>
- Leithwood, K. (1994). Leadership for school restructuring. *Educational Administration Quarterly*, 30(4), 498-518. <https://doi.org/10.1177/0013161X94030004006>
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2005). A review of transformational school leadership research 1996–2005. *Leadership and Policy in Schools*, 4(3), 177–199. <https://doi.org/10.1080/15700760500244769>
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). Transformational school leadership for large-scale reform: Effects on students, teachers, and their classroom practices. *School Effectiveness and School Improvement*, 17(2), 201–227. <https://doi.org/10.1080/09243450600565829>
- Leithwood, K., Steinbach, R., & Jantzi, D. (2002). School leadership and teachers’ motivation to implement accountability policies. *Educational Administration Quarterly*, 38(1), 94-119. <https://doi.org/10.1177/0013161X02381005>
- Leithwood, K., & Sun, J. (2012). The nature and effects of transformational school leadership: A meta-analytic review of unpublished research. *Educational Administration Quarterly*, 48(3), 387-423. <https://doi.org/10.1177/0013161X11436268>
- Lewandowski, K. (Heidi) L. (2005). *A study of the relationship of teachers’ self-efficacy and the impact of leadership and professional development* (Publication No. 3164695)

- [Doctoral dissertation, Indiana of Pennsylvania University].
<https://www.proquest.com/docview/305409690/abstract/C401321698D34612PQ/1>
- *Lin, W., Yin, H., & Liu, Z. (2022). The roles of transformational leadership and growth mindset in teacher professional development: The mediation of teacher self-efficacy. *Sustainability*, 14(11), 6489. <https://doi.org/10.3390/su14116489>
- * Mansor, A. N., Abdullah, R., & Jamaludin, K. A. (2021). The influence of transformational leadership and teachers' trust in principals on teachers' working commitment. *Humanities & Social Sciences Communications*, 8(1), 302. <https://doi.org/10.1057/s41599-021-00985-6>
- Marks, H. M., & Printy, S. M. (2003). Principal leadership and school performance: An integration of transformational and instructional leadership. *Educational Administration Quarterly*, 39(3), 370-397. <https://doi.org/10.1177/0013161X03253412>
- Marshall, C., & Oliva, M. (2006). Building the capacities of social justice leaders. *Leadership for Social Justice: Making Revolutions in Education*, 1-15.
- *Metaferia, T., Baraki, Z., & Mebratu, B. (2023). Link between transformational leadership and teachers organizational commitment in Addis Ababa government secondary schools. *Cogent Education*, 10(1), 2187563. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2187563>
- Meyer, J. P., & Allen, N. J. (1991). A three-component conceptualization of organizational commitment. *Human Resource Management Review*, 1(1), 61-89. [https://doi.org/10.1016/1053-4822\(91\)90011-Z](https://doi.org/10.1016/1053-4822(91)90011-Z)
- Meyer, J. P., Stanley, D. J., Herscovitch, L., & Topolnytsky, L. (2002). Affective, continuance, and normative commitment to the organization: A meta-analysis of antecedents, correlates, and consequences. *Journal of Vocational Behavior*, 61(1), 20-52. <https://doi.org/10.1006/jvbe.2001.1842>
- Neumerski, C.-M. (2013). Rethinking instructional leadership, a review: What do we know about principal, teacher, and coach instructional leadership, and where should we go from here? *Educational Administration Quarterly*, 49(2), 310-347. <https://doi.org/10.1177/0013161X12456700>
- * Niessen, C., Mäder, I., Stride, C., & Jimmieson, N. L. (2017). Thriving when exhausted: The role of perceived transformational leadership. *Journal of Vocational Behavior*, 100, 108-120. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2017.07.012>
- *Noori, A. Q., Orfan, S. N., & Noori, N. (2023). Principals' transformational leadership and teachers' emotional intelligence: A Cross-sectional study of Takhar high schools, Afghanistan. *Leadership and Policy in Schools*, 0(0), 1-16. <https://doi.org/10.1080/15700763.2023.2176780>
- Özdemir, N. (2019). A bibliometric analysis of research on principal leadership and student achievement. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*, 6(7), 55-61.
- *Paganin, G., Avanzi, L., Guglielmi, D., Alcover, C.-M., & Mazzetti, G. (2023). How emotional contagion among teachers affects the relationship between transformational leadership and team cohesion. *Behavioral Sciences*, 13(8), 685. <https://doi.org/10.3390/bs13080685>

- *Polatcan, M., Arslan, P., & Balci, A. (2023). The mediating effect of teacher self-efficacy regarding the relationship between transformational school leadership and teacher agency. *Educational Studies*, 49(5), 823-841. <https://doi.org/10.1080/03055698.2021.1894549>
- Priestley, M., Edwards, R., Priestley, A., & Miller, K. (2012). Teacher agency in curriculum making: Agents of change and spaces for manoeuvre. *Curriculum Inquiry*, 42(2), 191-214. <https://doi.org/10.1111/j.1467-873X.2012.00588.x>
- *Rais, S., Rubini, B., & Herfina, H. (2022). Increasing teacher creativity through strengthening transformational leadership, teamwork, and work engagement. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 12(1), 232-241. <https://doi.org/10.47750/pegegog.12.01.24>
- Robinson, V. M., & Timperley, H. S. (2007). The leadership of the improvement teaching and learning: Lessons from initiatives with positive outcomes for students. *Australian Journal of Education*, 51(3), 247-262. <https://doi.org/10.1177/000494410705100303>
- Ruan, X. (2018). Engagement and negotiation: Exploring a tertiary female EFL teacher's professional agency in her career development in P.R. China. *International Journal of Linguistics, Literature and Culture*, 4(3), Article 3.
- Runhaar, P. (2017). How can schools and teachers benefit from human resources management? Conceptualising HRM from content and process perspectives. *Educational Management Administration & Leadership*, 4(45), 639-656. <https://doi.org/10.1177/1741143215623786>
- *Runhaar, P., Sanders, K., & Yang, H. D. (2010). Stimulating teachers' reflection and feedback asking: An interplay of self-efficacy, learning goal orientation, and transformational leadership. *Teaching and Teacher Education*, 26(4), 1154-1161. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.02.011>
- Salovey, P., & Mayer, J., D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*. 9(3), 185-211. <https://doi.org/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG>
- Saragih, S. (2015). The effects of job autonomy on work outcomes: Self efficacy as an intervening variable. *International Research Journal of Business Studies*, 4(3). <https://irjbs.com/index.php/jurnalirjbs/article/view/89>
- Spillane, J. P. (2012). *Distributed Leadership*. John Wiley & Sons.
- Stewart, J. (2006). Transformational leadership: An evolving concept examined through the works of Burns, Bass, Avolio, and Leithwood. *Canadian Journal of Educational Administration and Policy*, 54, Article 54. <https://journalhosting.ucalgary.ca/index.php/cjeap/article/view/42735>
- Tett, R. P., & Meyer, J. P. (1993). Job satisfaction, organizational commitment, turnover intention, and turnover: Path analyses based on meta-analytic findings. *Personnel Psychology*, 46(2), 259-293. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1993.tb00874.x>
- Theoharis, G. (2007). Social justice educational leaders and resistance: Toward a theory of social justice leadership. *Educational Administration Quarterly*, 43(2), 221-258. <https://doi.org/10.1177/0013161X06293717>
- *Thomas, L., Tuytens, M., Devos, G., Kelchtermans, G., & Vanderlinde, R. (2020). Transformational school leadership as a key factor for teachers' job attitudes during their

- first year in the profession. *Educational Management Administration & Leadership*. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1741143218781064>
- Tian, Y., & Guo, Y. (2022). How does transformational leadership relieve teacher burnout: the role of self-efficacy and emotional intelligence. *Psychological Reports*. <https://doi.org/10.1177/00332941221125773>
- Tschannen-Moran, M., Hoy, A. W., & Hoy, W. K. (1998). Teacher efficacy: Its meaning and measure. *Review of Educational Research*, 68(2), 202-248. <https://doi.org/10.3102/00346543068002202>
- Ulusoy, T. (1993). *İşletmelerde iş tatmini ve karşılaştırmalı bir uygulama araştırması* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi.
- Vu-Ngoc, H., Elawady, S. S., Mehyar, G. M., Abdelhamid, A. H., Mattar, O. M., Halhouli, O., Vuong, N. L., Ali, C. D. M., Hassan, U. H., Kien, N. D., Hirayama, K., & Huy, N. T. (2018). Quality of flow diagram in systematic review and/or meta-analysis. *Plos One*, 13(6), e0195955. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0195955>
- *Xian, L., & Bin Ismail, M. J. (2022). Does transformational leadership have an impact on education and how teacher organizational commitment nurture education and excellence in Chinese Secondary schools? - A critical evaluation. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 14(2), 3046-3051. <https://doi.org/10.9756/INT-JECSE/V14I2.300>
- Yirci, R., Karaköse, T., Kocabaş, I., Tülübaş, T., & Papadakis, S. (2023). A bibliometric review of the knowledge base on mentoring for the professional development of school administrators. *Sustainability*, 15(4), 3027. <https://doi.org/10.3390/su15043027>
- *Zadok, A., & Benoliel, P. (2023). Middle-leaders' transformational leadership: Big five traits and teacher commitment. *International Journal of Education Management*, 37(4), 810-829. <https://doi.org/10.1108/IJEM-12-2022-0541>
- Zupic, I., & Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>

* Bibliyometrik analize dahil edilen çalışmalardan makale içinde geçenleri belirtmektedir.

Extended Abstract

Teachers are a crucial part of educational organizations, and therefore, the success of schools is closely linked to teacher performance. However, many factors influence teacher performance, with one of the most significant being the leadership behaviors of school principals (Runhaar, 2017). The impact of leadership on employee outcomes has been extensively studied in the literature (Bass, 1985; Burns, 1978; Eyal & Roth, 2011; Griffith, 2004; Hallinger, 2010; Leithwood & Jantzi, 2006; Marks & Printy, 2003). However, there remains a gap in the research concerning the general trends in

studies examining the influence of principals' leadership behaviors on teacher outcomes. Therefore, this study aims to identify the overarching trends in research focused on the relationship between principals' transformational leadership behaviors and teacher outcomes. The literature suggests that transformational leadership and teacher-related topics have primarily been discussed in connection with concepts such as motivation, job satisfaction, commitment, and self-efficacy. This study provides valuable insights into the understanding of the relationship between transformational leadership and teacher outcomes.

This study adopts a bibliometric analysis approach to examine the relationship between transformational leadership and teacher outcomes. Bibliometrics is a methodological approach used to understand the structure and trends within the scientific literature (Ding, 2011). The Web of Science (WoS) database was selected as the primary data source due to its broad access to academic literature. A meticulous literature search was conducted based on titles and author keywords, identifying articles that focus on the relationship between transformational leadership and teachers. Articles were selected according to specific criteria using the PRISMA flow diagram to ensure validity and reliability. The analysis process utilized tools such as VOSviewer and Excel for bibliometric mapping and descriptive statistics.

This bibliometric study examined international research focusing on the relationship between principals' transformational leadership and teacher outcomes. The findings indicate that research on transformational leadership has been predominantly concentrated in countries such as the United States and China. Interest in transformational leadership and related publications saw a notable increase after 2020. In terms of journal publications, *Educational Management Administration and Leadership (EMAL)* emerged as the most productive publisher. Institutional analysis revealed that *Hebrew University* had the highest number of publications. Citation analysis highlighted *Journal of Educational Administration* and *Educational Management Administration and Leadership* as the most cited journals. Ori Eyal was the most frequently cited author, with the most cited article being "Principals' leadership and teachers' motivation: Self-determination theory analysis" by Ori Eyal and Guy Roth, published in 2011. Co-authorship analysis showed Mahmut Polatcan, Mehmet Şükrü Bellibaş, and Ali Çağatay Kılınç as having the most collaborative efforts. The references frequently cited included works by prominent scholars such as Bass, Leithwood, Hallinger, Bandura, Avolio, Podsakoff, and Tschannen-Moran. Among the most cited works, Bass and Avolio's book "Improving Organization Effectiveness: through transformational leadership" (1994) was particularly prominent. Keyword analysis revealed frequent use of terms such as leadership, learning and teaching, competence, commitment, professionalism, instruction, emotion, development, and satisfaction. The recurrence of these keywords indicates the various impacts of transformational leadership practices on teacher behaviors.

This study, which provides an overview of research related to transformational leadership and teacher outcomes, reveals an increasing global interest in the relationship between leadership and teacher performance. Countries such as the United States and China have emerged as leaders in this research area. The complexity and scale of educational systems in these countries may have drawn greater attention to understanding the relationship between leadership and teacher performance. The frequent use of keywords such as leadership, learning-teaching, competence, and commitment underscores the emphasis on how transformational leadership impacts teacher behaviors. These concepts illustrate that transformational leadership particularly aims to enhance teachers' motivation, professional development, and commitment. Consistent with prior research, studies on leadership and teaching have focused on teacher development and school climate. This confirms the growing interest in the effects of transformational leadership on teachers' personal and professional growth, school culture, and climate. Leadership strategies have been shown to be particularly effective in areas such as teacher self-efficacy, commitment, and professional development, underscoring the importance of leadership practices on teachers' job satisfaction and performance. Despite its limitations, such as not establishing causal relationships and relying on a limited dataset, this study demonstrates the widespread perspective of transformational leadership research related to teacher outcomes and its significant contributions to the development of effective leadership strategies in education. In this regard, the study highlights transformational leadership as a crucial leadership paradigm on an international level. It is believed that this study will contribute to fostering international collaboration in the field and promoting multi-centered and multicultural research approaches. Additionally, by providing a comprehensive view of transformational leadership research related to teacher outcomes, this study aims to guide future research in the field of educational management literature.